



Izdajajo Slovenski frančiškani.—Published by Franciscan Fathers.

Po odloku nadškofa JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

Kaj Nam Da Krščanstvo?

(Piše ...G...)

Kaj nam da krščanstvo? — Ako pregledujemo svetovno zgodovino, moramo priznati, da je prineslo krščanstvo svetu nezmerno srečo. Imenuj mi dragi bralec, silo, ki čudovito spremeni človeško srce, kakor hitro, se je je polastilo, ki predrugači človeško življenje, iztrebi strasti, razsvetli duha napolni dušo s hrepenjem po dobrem in jo okraši z najlepšo plemenitostjo! Imenuj mi silo, ki tako nežno uredi razmerje med možem in ženo, med starši in otroci, ki spremeni, prenovi po oplemenitvi družine, cel družabni red, osreči narode, zatre hudodelstva, širi povsodi red in mir, ki prerodi državljane v brate in sestre, ki spravi cele narode in zbudi med ljudstvi ljubezen, pravičnost in medsebojno vzajemnost. Katera sila je ta? Jaz jo poznam! **Krščanstvo** je to, oni nauki so, ki jih je prinesel božji Odrašenik iz nebes na zemljo, ono krščanstvo je to, ki nas je rešilo prekletstva. Kakšnega prekletstva? Tistega prekletstva, katero je bilo izrečeno zavoljo greha: "Bodi prokleta zemlja v tvojem delu... Trnje in osat ti bo rodila... v potu svojega obraza boš kruh jedel, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet, zakaj prah si in v prah se boš povrnil." (Gen. 3, 17—18.)

Ali nas pa res teži to prekletstvo? Brezverci današnjih dni pravijo: "Kaj še, pripovedka o rajju, o prvem grehu in o kazni za greh je stara orientalska bajka brez resničnosti." Kako lahkomišljena je ta trditev! Misli si, da sedi jetnik v ječi. Težke verige, ki jih nosi na svojih rokah in nogah, so se mu zajedle globoko v meso. Duh trohnobe ga obdaja. Prijatelj ga pride obiskat. Na gnjili kup slame se vsede poleg njega in joka. Ves potrj dvigne svoje oči proti jetniku in mu žalostno reče: "Ubogi prijatelj! Kakšno snidenje! Kdo te je vendar spravil v to žalostno stanje? Kdo te je vrgel v ta neznošni položaj?" Jetnik pogleda z motnimi očmi svojega tovariša in mu odgovori: "Oh ne verjemi tega! Vsaj je samo

orientalska bajka, da sem vjet. Bajka je, da se tu širi trohnobe duh, bajka je, da jaz trpim." Prijatelj mu ne odgovori. Globoko pretresen zapusti ječo, trdno prepričan, da je tovariš znorel.

Glej, sin zemlje, tudi ti trpiš in zdihuješ pod prekletstvom življenja. Trnje in osat ti prinaša zemlja, v potu svojega obraza ješ vsakdanji svoj kruh in spremenil se boš v prah, iz katerega si vzet. Od te postave te ne reši nobena stvar. To s trpljenjem napolnjeno bivanje na zemlji čuti vse človeštvo v dnu svoje duše in zaveda se, da je prekletstvo. Ono leži na človeštvu in mu preti, da je bo strlo in mu vzelo veselje do življenja. Ljudje čutimo v sebi, da smo vstvarjeni za nekaj višjega, v svojem srcu nosimo vroče hrepenenje po večnosti. Vse, kar je v nas, koprni po blaženosti nesmrtnosti, toda povsod okolo nas, na desnici in levici se odpirajo grobovi, kamor polagajo naše brate. Bolezni in trpljenje vsakemu izmed nas kliče: "Spomni se človek, da si prah in v prah se boš povrnil!" Ali ni to prekletstvo?

Odpri knjigo zgodovine in je prelistaj! Pripoveduje ti, kako se že tisočletja bore ljudje s življenjem. Tu vidiš tirane, kako s svojo kruto nogo tarejo v prah svoje podložne. Tu vidiš trume sužnje, kako stiskajo svoje pesti in kličejo po maščevanju. Tu gledaš narode, kako izumirajo v grešnem življenju, ali pa v boju s zunanjimi sovražniki. Tu gledaš mladino, kako se muči in izrablja svoje moči v vživanju in strasteh, ter si koplje svoj zgodnji grob. Tu opazuješ celo vrsto boleznih in nesreč, slišiš zdihovanje uničenih mest in pomorjenih vojska. Ali ni to prekletstvo?

Krščanstvo je rešenje! Zakaj Kristus je dal svetu, kar je svet iskal, pa ni našel, — dal mu je: **Boga in vero** in ga je s tem prenovil. Pogledajmo, kakšne sadove je rodilo krščanstvo na družabnem ali socialnem polju.

(Dalje prihodnjic.)

Izvanredni Dekret.

Nekaj posebnega je nov dekret svete stolice, v katerem se določa starost, v kateri se naj otroci puščajo k prvemu svetemu obhajilu. Dekret pravi, da naj se puste otroci k prvemu svetemu obhajilu takoj, ko k pameti pridejo, kar je nekako s sedmim letom. Takoj, ko vedo razločiti med navadnim kruhom in Sv. Rešnjim Telesom, pa se naj puste. To je gotovo zopet nekaj novega! In vendar je nekaj popolnoma naravnega. Ako so nas do sedaj učili, da treba dolge priprave in poduka za prvo sv. obhajilo, je bil to še ostanek Janzenistovske krive vere. Ti so učili, da človek ni vreden večkrat sprejeti sv. obhajila, kakor največ enkrat na leto. Preveč so pri duševnem življenju pokladali važnost na **lastno** sodelovanje z milostjo. Človek treba vedeti, kam gre, kaj je sv. obhajilo i. t. d. so rekli! Treba da se dostojni pripravi! Toda na versko resnico, da milost božja že tudi sama po sebi deluje, samo ako se ji ne stavlja ovir, na to niso računali! Potem bi se moralo tudi za sv. krst zahtevati, in to še z veliko bolj upravičenih uzrokov, dober pouk preje v krščanskih resnicah predno bi se koga krstilo. In vendar krščujemo otroke precej po rojstvu in milost božja deluje z vso svojo močjo in blagodejnostjo v duši otročička krščenčka. Zakaj bi ne mogla delovati milost svetega obhajila in sicer v duši komaj dozorelega otroka, kjer še ni ovir smrtnih grehov?

Ne smemo pozabiti, da je sv. obhajilo **hrana duše**. Kakor telesu treba v času teškega dela veliko več hrane, kot v času, ko počiva. Tako nekako bi bilo v duši. Kdaj je najnevarnejši čas za človeško srce, da se ne okuži? da zatre v sebi plevel strasti, plevel poželjenja, hudih nagajen? Ali ne takoj, ko se človek sebe zave! Zakaj bi se pustilo človeško dušo ravno v najnevarnejših časih brez milosti, brez hrane? Če kdaj, potrebuje jo otrok takoj, ko se zave! Čemu čakati 14. leta? Da se srce že zastrupi? Da se strasti že ukoreninijo? Da se poželjenje že razvname? Zakaj pustiti satanu prosto pot

do srca preje, prdno sme Jezus priti s svojim blagodejnim vplivom svetega obhajila? Dalje!

Ko se otrok pameti zave, je vezan spolnjevat vse cerkvene in božje zapovedi. Pravimo, da mora v cerkev k maši ob nedeljah. Ako ne gre, po lastni krivdi se smrtno pregreši, kot velik odraščan človek. Zakaj bi ga pa ne vezala tudi zapoved svetega obhajila? Če ima razum za dobro in hudo, če ima razum za sv. spoved, za sv. mašo, zakaj bi ne mogel imeti razuma tudi za sveto obhajilo? Ali je treba za ta sv. zakrament sploh razuma? Kdo pa razume to skrivnost? Odraščeni človek? Ne! nihče! Toraj... Da, vse kaže, kako modro in pametno je ukrenila sveta stolica.

Vsak dan k mizi Gospodovi, je klic svete cerkve naše dni! Vsak dan potrebuješ hrane, za telo, kaj boš pustil dušo stradati tedne, mesece? Za to pa treba vzgojiti nov rod. Otroke treba že iz mladega navaditi, da bodo znali prejemati sv. obhajilo **vsaki dan**, ali vsaj skoro vsaki dan. Zato je ta dekret samo spolnitev prejšnjega o vsakdanjem sv. obhajilu! Po New Yorških katoliških šolah se že pridno vrši vsakdanje sv. obhajilo. Tudi pri nas v Rockland Lake imamo že lepo število dečkov in deklic, ki so pridno vsaki dan pri svetem obhajilu skupaj z učiteljicami. Lepo je videti te maličke, s kako skrbljivostjo se pripravljajo, kako pri najmanjšem dvomu kličejo spovednika preje, da so na jasnem ali smejo ali ne. In naj večja kazen za te je: "Jutri pa ne vem, če si moreš upati kar tako k svetemu obhajilu." Ali: "ali se ne bojiš žaliti Jezusa v svojem srcu! Zjutraj si ga sprejel in jutri ga boš zopet, pa... Kaj misliš?" Res, kar nekaj drugih duh zaveje po šoli.

Starišem silno priporočamo knjižico "Stariši, navajajte otroke k vsakdanjem obhajilu!" Do sedanje, kolikor smo jih imeli v zalogi, so nam že pošle. Kdor jih še želi, naj nam sporoči, naročili bomo druge.

*

Evharistiski Shod v Montrealu.

Ne bojo jo še ne tako hitro uničili svete cerkve uboge sirote, ki se dan za dnem tako besno zaganjajo vanjo in ji napovedujejo pogin, češ, da se je preživela, češ, da ni za moderno dobo, češ, da je ji je veda spodkopala tla v razumu sedanjega človeštva. Le kričite in varajte plitve duhove in samih sebe! Ali ste brali o velikanskem shodu v Montrealu v Canadi? Pa ste tudi brali o velikanskem njegovem vspehu?

Da, nekaj impozantnega je bil ta shod. Krona je vseh dosesedanjih 20. shodov, kar jih je bilo. Ponosni smo lahko mi Amerikanski katoliki, ponosni vsi rimski katoliki. Kaj takega more le cerkev, ki je vesoljna, le cerkev, ki ima v sebi še polno življenskega principa, le cerkev, ki je zidana na skalo, ki ni delo človeško. Pomislite! Po tolikih in tako strastnih napadih, po tolikih in tako zakletih sovražnikih, kakor jih ima ravna sveta katoliška

cerkev, saj sami lahko berete in gledate, kaj počenjajo odpadniki in nasprotniki zoper našo mater sv. Cerkev, — in vendar je še zmožna zbrati vse narodnosti, vse dežele in vse dele sveta, vsa človeška plemena. Pomislite! Najsvetejši zakrament je ravno najgloblja skrivnost svete vere, je kamen spodtnike za milijone, da nočejo biti udje svete cerkve, je skrivnost, ki zahteva popolno podvrženje našega razuma pod razodeto resnico, ker prav ničesar v tej skrivnosti razumeti ne moremo, pomislite, in ta, ravna ta skrivnost je zbrala v Montrealu, v Ameriki, v deželi svobode in napredka, toliko drugače različnih duhov, toliko plemen, toliko narodnosti! V procesiji s svetim Rešnjim Telesom ob sklepu shoda so bile v procesiji zastopane vse narodnosti, vse dežele, vsa plemena, tudi kitajci, tudi japonci, tudi Indijanci i. t. d. Ta skrivnost je zbrala v Montrealu — pomislite rojaki — ne samo priproste farmarje, ne delavce, ki morda niso obiskovali višjih šol in dobili višje izobrazbe. Ne! Tu je ponižno uklonil svoje koleno v hostiji skritemu Bogu poleg priprostega delavca učen zdravnik, učen pravdnik, razni državniki in politikarji, razni governerji i. t. d. Da še več! Ne samo katoliki, tudi protestanje so se ne hote t. j. oni ki niso še zakrknili svojega srca resnici — uklonili moči te skrivnosti. Saj je dal protestant prvih 20.000 dolarjev kot dar za dostojno praznovanje tega kongresa! Rojak, ako resno to premisliš — kaj ti pravi srce? kaj pamet? Da, le verjem stari, vendar vedno moderni knjigi, sv. pismu, kjer stojé besede razločno in nattančno: "Norec je rekel ni Boga!" Da, le oni, kateremu je protemel razum, more reči, ni Boga. Drugače je ne mogoče to trditev verjeti. Seveda jo nekateri trdijo z ustmi, toda sami pa vendar tega ne verjamejo. Kakor Volteur, ki je veliko knjig spisal zoper sveto vero in zapisal že besede, da bo kmalu konec svete cerkve, ko je zbolel, je pa sam sebi rekel: "Volteur, kaj pa če je Bog? Kaj bo pa v tem slučaju s teboj, ko prideš k njemu?" Tak je vsak bogatajec!

Nepozabni ostanejo dnevi vsem, ki so bili priča tega kongresa! Papežev delegat kardinal Venuteli je dobival tako prisrčne ovacije povsodi, da se je vidno ginjen zahvaljeval. Ko je šel po shodu iz dvorane, pretrgale so množice špalir in se gnetle okrog cerkvenega dostojanstvenika. Moral se je ustaviti in je nagovoril ljudstvo: "Ko vi s tolikim navdušenjem pozdravljate papeževega delegata, to storite samo radi tega, ker hočete pred vsem svetom spoznati in pripoznati svojo veliko ljubezen in udanost in pokorščino papežu v Rimu, katerega pripoznavate — kakor vsi katoliki — kot edinega vrhovnega očeta vaših duš!"

Nadškof Bruchesi iz Montreala je pri pozdravu vskliknil v navdušenju: "To je ura

triumfa Kristusovega in njegove Evharistije! To je ura tolažbe za sveto cerkev in njenega vrhovnega glavarja! To je ura slovesne izpovedi svete vere našega ljudstva, pa tudi ura blagoslova in milosti zanj!

4 in pol ure je bilo treba, da je procesija šla mimo mestne hiše. Veliko nad stotisoč ljudstva od blizu in daleč je prišlo. Samo znanih Knights of Columbus — Kolumbovih vitezov je bilo nad 1,500 iz vse Amerike. Skoro vse narodnosti so bile po posebnih zastopnikih zastopane. Za raznimi zastopniki je prišla dolga vrstva redovnikov in redovnic, potem nekako nad 5,000 duhovnikov, 70 škofov in 50 nadškofov. Povsodi, kjer se je pokazala monštranca z Najsvetejšim Zakramentom, padale so množice na kolena in skazale čast nebeškemu Kralju. Velikanski oltar je bil pripravljen na vznožju hriba, na zvišenem prostoru, kamor je došel kardinal Vanuteli z Najsvetejšim že ob mraku. Velikanski križ nad oltarjem se je zasvetil v električni luči in razsvetlil polumrak s čarobno lučjo. Bil je to najslavesnejši trenutek celega kongresa. Vse ljudstvo je padlo na kolena in sprejelo blagoslov nebeškega Kralja Jezusa v skrivnosti ljubezni. Solze navdušenja in ginjenja so stale v vsakem očesu ob tem trenutku.

Govori pri posameznih oddelkih in resolucije, upamo, da dobimo posebej v roke, ker je bilo naravnost nemogoče čuti posamezna izvajanja govornikov pri tolikim številu udeležencev in v tako obširnih prostorih.

Shod bila je velikanska manifestacija katoliške cerkve in žive vere v Jezusa Kristusa v sv. Rešnjem Telesu.

O znamenitem in slovečem francoskem zdravniku Recamieru pripoveduje njegov prijatelj, svobodomislec Mace: "Nekoč smo opazili pri nekem posvetovanju pri Recamieru — kaj? — rožni venec! Priznati moram odkrito, vsi smo bili osupnjeni! Učeni profesor, najbolj učeni zdravnik svojega časa na svetu, zdravnik, katerega so klicali kralji in vladarji, čigar sloves je šel po vsej Evropi, pa moli rožni venec! Ko je Recamier to opazil, kako smo ga s začudenjem pogledovali in njegov rožni venec, odgovoril nam je mirno smehljaje: "Da, kolegi! Jaz molim vsaki dan rožni venec! Ko sem v strahu za kakega bolnika in sem izrabil zanj vsa zdravila, obrnem se vselej za pomoč k Njemu, ki more vse bolezni ozdraviti! Ker pa vselej nimam dovolj časa, da bi prošnje sam prinesel k Bogu, izročim jih moji posredovavki. Nekoliko oddelkov sv. rožnega venca zmolim in priznat moram, gospodje, doživel sem že velikanske vspehe!"

Po Evharistiškem Shodu.

Skoro vse ameriške narodnosti so bile pri shodu v Montrealu zastopane. Vse katoliške organizacije so poslale tja svoje zastopnike, ki so se v imenu organizacij poklonile Božjemu Zveličarju in pripomogle k velikanskemu slavlju. Celotno kitajski so bili zastopani s številno deputacijo in z dvema duhovnikoma.

Zastoj pa iščemo v sporočilih, da bi se bili tudi Slovenci korporativno udeležili shoda. O, kdaj bo napočil čas, da se tudi mi zavemo svoje svete vere in se pridružimo katoličanom drugih narodnosti in nastopimo z njimi skupno za skupne ideale! Socijalisti se družijo s socijalisti, framasoni se družijo. Le katoličani naj gledamo postrani? Opozorimo na krasen govor, katerega smo priobčili v decembrovi številki o katoliški organizaciji.

To je gotovo. Tudi v Ameriki ne smemo misliti, da bo imela sveta cerkev vedno te lepe dni zlate prostosti, katere ima danes. Ali ne

vidite, kako se nasprotniki združujejo! Kako se sovražnik vežba v boju! Kako se napadajo vse katoliške naprave! Gorje, če najde resen čas katolike nepripravljene.

Krasne so organizacije Nemcev. "Central-Verein," kako velikanski so uspehi njegovih konvencij! Poljaki enako! Vsi! Zakaj ne bi Slovenci stopili v enako vrsto z njimi! Svete cerkve ne bodo uničili vsi nasprotniki skupaj, če tudi rabijo ogenj in meč! Pa naj poskusijo preganjati cerkev! Kaj bo? Skrila se bo, če drugače ne, zopet v katacombe. Nasprotniki bodo počasi poginili drug za drugim. Ko se bodo ti naveličali in utrudili, bo pa cerkev očiščena in povečana izšla, kakor še iz vsakega boja, kolikor jih je imela! Gre se le za korist naroda, za korist ljudstva, za lastne koristi.

Katoliški rojaki, organizirajmo se v organizacije, ki bodo poživljale med nami sveto vero in slovenski duh!

Cerkveni Koledar Za Mesec Oktober.

I. Sv. rožnji venec! Katera molitev sv. cerkve je primernejša za priprosto srce, kakor za učnega moža, kakor za ubogo staro mamo no stolu, kakor za duhovnika sredi svojega poklica, kakor popotnika na potu, kakor bolnika na bolniški postelji! Vsem je vse! Vsak najde v nji polno tolažbo, polno zaupanja, polno potrpežljivosti, polno vere—polno vseh milosti, kateré potrebuje! Kaj čuda, da se je tako udomčila med verniki. Če ne zna drugega, rožni venec zna moliti in more moliti vsakdo. Naše stare slovenske hiše v domovini si niti misliti ni moremo brez velikega moleka v kotu, katerega je rabil hišni gospodar vsaki večer po končanem delu, predno se je šlo k počitku. Malo je bilo slovenskih hiš, kjer bi se ne bila molila ta lepa molitev malo da ne vsaki večer v letu in zimi. Sredi teškega dela, ko se je delalo, trdo delalo od 4. ure zjutraj do pozne, trde noči, se vendar sv. rožni venec ni opustil. O koliko blagoslova je prišlo iz nebes po tej molitvi našim prednikom! Koliko tolažbe jim je vljival v obupana srca! Koliko junaštva in srčnosti jim je daljal v križih!

Vsi svetniki po vrsti, kolikor jih je po sv. Dominiku, vsi so bili ljubitelji sv. rožnega venca. Marsikom je bila ravno ta molitev vrv, po kateri so prišli v nebesa.

Vsi goreči duhovniki, vsi misijonarji in oznanjevalci sv. evangelija so rabili to molitev kot orožje, s katerim so si priloževali srca nevernikov, srca grešnikov. Sv. Klement Marija Dvoržak pravi o sebi, da mu je sv. rožni venec vselej pomagal nagniti k spokornosti

zakrknega grešnika, kadar—koli je dobil kakšnega. Kadar je bil poklican k bolniku in se je reklo — "hitro! — 'sv. rožni venec sem vzel v roke — pravi — in hitel in vedel sem, da ne bom zamudil!"

O, ko bi tudi mi, rojaki, spoznali ceno te molitve! O, ko bi se zavedali, koliko milosti, koliko blagoslova bi lahko sprejeli od Boga in nebeške matere Marije ravno z njo! O, ko bi se zavedali, kako lahka je ta molitev, pa koliko tolažbe prinaša obupanemu srcu, moči in junaštva daje srcu v skušnjavah in trpljenju! O, ko bi vedeli, koliko tolažbe vliva v srce, ako se pobožno opravlja! O da bi vedele naše matere, koliko pomoči bi jim ta molitev naklonila, kako bolj bi jo rabile! Mesto k hudiču s kletvijo v zopernostih, mesto s zmerjanjem, z jezo, naj bi šli k Mariji — sv. rožni venec v roke, o kako vsjo drugo tolažbo bi našli.

Zatoraj, rojaki, sv. rožni venec v roke! Kako lepo je čuti tudi v Ameriki po naših družinah sv. rožni venec zvečer! Rojaki, po samotnih krajih, kjer ne morete v cerkev, primite sv. rožni venec v roke! Zatopite se v skrivnosti, katere Vam predočuje vsak oddelek, najlepša pridiga bo to, lepša, kakor jo Vam more narediti najbolj zgovoren pridigar! Matere, sv. rožni venec v roke, in otroci bodo vse bolj ubogljivi in poslušni, mož bo vse bolj trezen in zmiren!

O, kako zanikeren je vsakdo, ki se noče poslužiti tako uspešnega sredstva, da bi dosegel milosti in pomoči od Boga, katere potrebuje.

Ta mesec naj bi nas posebno navdušil za to molitev, da bi jo ta mesec zlasti vsaki večer molili, pa tudi celo leto.

II. **Posebni prazniki** ta mesec bodo:

2. **20 nedelja po bin.** Nedelja sv. rožnega venca. Sv. evangelije pripoveduje o čudovitem ozdravljenju kraljevičevega sina v Kafarnaumu. S živo vero je prišel k Jezusu in ga prosil pomoči. "Da, prišel bom in ga bom ozdravil" mu odgovori Gospod! "Toda, Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, reci le besedo in moj hlapec bo ozdravljen!" Krasen zgled ponižnosti, kako se moramo tudi mi bližati Božjemu Odrešeniku v zakramentu sv. Rešnjega Telesa.

4. **Sv. Francišek Asiški.** Spoznovalec in ustanovitelj treh redov. Žalostni časi so bili za sveto cerkev v srednjem veku. V tem času je Gospod zbudil dva moža, priprostega rodu in nizkega stanu, ki sta z novim ognjem prešinila ves svet: Sv. Francišek Asiški in sv. Dominik. Vsak s svojimi redovi sta šla v boj zoper hudobije in strasti. Pred vsem pa s popolnim preziranjem vsega posvetnega, zlasti denarja. V nekoliko letih se je začelo novo življenje po vsej sv. cerkvi in razmere so se zboljšale! Nov duh je prešinil kakor duhovščino, tako vernike!

Duh svetega Franciška je potreben tudi **današnjim dnevom!** Hlepenje po vživanju, hlepenje po svetnem bogatstvu, zlasti nenasitna lakota po denarju, se je polastila človeštva. Zato so sv. oče papež zaklicali letos v treh krasnih enciklikah vsemu katoliškemu svetu: "Nazaj k duhu svetega Franciška!" Razširite tretji red njegov! Vsi verniki naj bojo člani tega reda in naj se zavežejo po njegovem zgledu in duhu živeti in tudi sedaj se bodo razmere spremenile. Tretji red njegov je najuspešnejše zdravilo za

rane sedanjega človeštva! Kakor nekdaj, tako naj bo tudi sedaj ozdravil, kar je med nami bolnega. Samo oklenimo se ga!

Tega se zavedajo ne samo resni katoliki, ampak — kar je znamenito — tudi protestantje in Metodisti! V New Yorku se opaža že nekaj let sem živahna agitacija med metodisti in protestanti za tretji red. Popolnoma po voljo tega reda žive ti čudni "tretjeredniki." Bajе jih šteje že več tisoč. Čudno! Ko katoliki zgublajo smisla za to cerkveno napravo, ki je prinesla že veliko koristi in zdravila ranam časa, spoznajo njeno vsepešnost drugoverci! Tako je samo lani na ta način tretji red pripeljal nazaj v naročje sv. cerkve veliko število svetnih oseb in 5 pridigarjev in 11 redovnic, kar smo že poročali!

Naj bi se tudi med nami, rojaki v Ameriki, pospeševal tretji red, kakor žele sveti Oče. Ako sv. Oče kako željo izrazijo, mora biti nam, njih otrokom, to kakor zapoved. Kdor je že v tretjem redu, naj si pri pas preskrbi vsega, kar treba, da bo mogel spolnjevati vodilo. Dajemo tudi pojasnila in navodla, kje se sprejema v Ameriki v tretji red v posameznih krajih.

9. **21 nedelja po bink.** Sv. evangelije pripoveduje priliko o kralju, ki je poklical svoje dolžnike in je z njimi račun delal. Ko eden izmed njih ni mogel plačati, kar je bil dolžan, prosil je Gospoda potrpljenja in Gospod mu je ves dolg odpustil. Ko je pa proč grede srečal svojega sohlapca, ki mu je bil le polovico tega dolžan, kar on je dolgoval svojemu Gospodu, zahteval je od njega, da mu vse povrne. Ko pa ni imel s čim povrniti, dal je vreči v ječo vsa njegova družina. Kralja je to silno užalilo in poklical je nazaj trdosrčnega hlapca in je z njim enako naredil.

Spomini s Pota.

Mej tem časom predno je bil ves ta spis priobčen, imeli so rojaki v West Virginiji že drugič slovenskega duhovnika v svoji sredi. Blagi gospod Rev. Newcomb, župnik v Davisu, ni miroval, dokler ni spolnil svoje obljube, dane rojakom o velikinoči. 10 dnij skoro je bila lepa prilika za vse, ki so se je hoteli poslužiti in opraviti svojo spoved in sv. obhajilo. In zopet naj bo v čast ondotnim rojakom povedano, da so se tudi sedaj jako marljivo udeleževali kakor pridig, tako tudi sv. zakramentov. O velikinoči je opravilo sv. spoved okrog 300, sedaj pa v Davis-u 115, v Thomasu pa 65 oseb. Skupaj toraj nekako 500. Posebno zgledno so prihajali rojaki v Davisu. Prav nič se ne čudim, ako jih ima gospod župnik tako rad. Pri

vsaki pridigi so bili skoro polnoštevilno zbrani iz obeh kamp, ki sti tukaj. Tudi ne vem, če je kdo ostal brez svete spovedi izmed teh rojakov. Res čast obema gospodarjema kamp, kakor tudi vsem "fantom!"

Velika težava je bila zopet s kampami. Tako rad bi bil šel tudi v gozd k njim in jim tam maševal. Toda ovire so bile tolike, da je bilo naravnost nemogoče za sedaj. Vendar pa je jako lepo število rojakov iz gozda prišlo v Davis, da so opravili svojo sv. spoved. Posamezne kampe so po 10 do 20 mil oddaljene ena od druge sredi gozda, kamor polje samo železniški tir, po katerem vozijo les iz gozda in dovažajo živež kampom. Toraj je jako težavna pot. Zato so prihajali rojaki zvečer z loko-

motivo, ki je pripeljala nadzornike iz gozda. Zgodaj zjutraj so opravili spoved in potem pa zopet hitro nazaj, da so ob 7. uri vjeli lokomotivo zopet nazaj v gozd. Ako so jo zamudili, čakati so morali do drugega jutra ali pa iti po 4-do 6 ur peš. Če te težave pomislimo in če se vpošteva število, kolikor jih je prišlo vkljub tem težavam, je v resnici lepo spričevalo za te gozdne prebivavce. Gotovo jim je Gospod vštél vsako stopinjo te težavne poti in jim jo bo povrnil z obilnim blagoslovom in s svojo milostjo.

Godí se pa tem siromakom nič kaj dobro. Že plače same niso velike, potem jim kompanija vzame vsaki mesec \$1.00 zato, da smejo v kampi stanovati, \$1.00 za zdravnika, ako se ponesrečijo ali zbole, kompanija sama dovaža vse potrebe za kuhinjo v kampo in sama določí cene in ob mesecu skupni strošek razdeli na število udov kampe in jim vsakemu od plače

odtegne, tako, da kar dobe je njih čisti zaslužek, ki pa ni velik \$25 — \$35. Znamenito je tudi to, da so skoro vse kampe zvečine slovenske. Vseh skupaj jih mora biti nekako 15.

Veliko ugodnejše so razmere med rudarji. Tu se pa jako dobro zasluži in kdor hoče, si lahko nahrani lepe denarje.

Ravno sedaj odpirajo nekako 12 novih rovov pri Thomasu. Poleg Davisa postavlja kompanija 40 novih delavskih hiš za nove delavce. Pri Williamsu bo kakih 4 do 5 novih rovov, tako da pride v kratkem veliko tisoč delavskega ljudstva v te kraje.

Z obljubo, da se k letu zopet vidimo smo se poslovili. Zadovoljen in vesel, sem odhajal in si mislil, če bi družba sv. Rafaela nočesar družega ne bila storila, kakor ko se je zavzela za ta kraj, storila je dovolj! S zadoščenjem gledajo lahko odborniki na ta krasen sad svojega dela.

Družba sv.



Rafaela.

Druga Obletnica.

Druga obletnica obstanka in delovanja družbe Sv. Rafaela so zblíža h koncu. 24. oktobra bo drugi letni občni zbor.

Poročilo tega leta bomo podali sicer po shodu. Za danes naj pa omenimo le nekatere stvari.

V živem spominu so še težave in boji, katere je morala ta plemenita organizacija prestati kmalu po svojem začetku. O, ko bi hoteli podati javnosti vse, kar se je poskusilo zoper njo, strmeli bi vsi, da je kaj takega med nami sploh mogoče! Nazadnje se pa vendar vpraša: čemu se je pa napadala družba? Ali je komu hotela škodovati? Ali je bila kako konkurenčno podjetje? Ne! Popolnoma nedolžna družbica je bila in je, ki nima namena najmanjše škode komu napraviti, pač pa vsakemu pomagati, kjer in kakor bi le mogla. Tako je v resnici nerazumljivo vsako nasprotovanje.

Bližamo se koncu drugega letnika. Vsega, kar smo mislili, da bomo dosegli, povemo naprej, še nismo dosegli. Vendar pa je to, kar

smo dosegli, veliko in smo lahko ponosni na to. Če smo kaj sezidali, držati smo morali v eni roki kelo, v drugi pa meč skoro neprestano do najzadnjega časa. Koliko koristi bi lahko dobili rojaki po posameznih naselbinah od te družbe! Saj ne iščemo sebe! Zato gledamo danes nazaj na dveletno dobo s zadoščenjem! Teška so bila! Toda hvala Bogu, še smo tu! Še delamo in še bomo, ako je tako Božja volja! Ko smo imeli proste roke in prosto pot, smo storili veliko! Marsikomu smo obrisali solzo iz očesa! Marsikomu pomagali! Škodili nikomur! Ko so nas omejili, delali smo omejeno. Delali smo pa vendar! Ko bomo zopet prišli na prešnji tir, bomo šli pa zopet z enakim ognjem naprej. Naša stvar je pač dobra stvar, in zanjo se treba boriti in imeti mora svoje nasprotnike. Pred vsem pa treba — časa! "Umrlí so, ki so detetu po življenju stregli," se bo kedaj tudi družbi reklo. Družba bo pa delovala naprej! Tako vsaj je bila še vedno dosedaj usoda vseh Herodov!

Kakor lani tako se bo tudi letos praznik društvenega patrona sv. Rafaela slovesno praznoval. Ob 9. uri bo sv. maša v cerkvi sv. Nikolaja za družbenike in družbene namene. Med sveto mašo se pozivljajo New Yorški družbeniki, da se udeležijo sv. zakramentov, kakor lani.

Poskrbeli smo, da se bo ta dan opravila na Brezjah pred Marijino podobo sv. maša za družbo, kakor je povedano v pravilih.

Zunanji družbeniki naj bi ta dan enako sprejeli sv. zakramente ali pa vsaj molili za družbo, in se tako z molitvijo združili z družbo v New Yorku.

Vse zaupnike prosimo, da nam morebitne svoje nasvete sporoče, ki bi bili po njih mislih v korist in prospeh družbe. Vsak nasvet se bo vzel v pretres in uvaževanje.

Do tedaj se sprejemajo tudi novi družbeniki in člani, ki se bodo sprejeli pri tem shodu.

Družba Sv. Rafaela v New Yorku.

Izseljeniške Novice.

Izseljeniška oblast postopa silno strogo. Komisar se je izjavil, da pripravlja nova stroga določila glede izseljencev, ki bi imeli kako telesno hibo ali bi bili prestari ali slabotni, sploh taki, o katerih bi se lahko mislilo, da si bi sami težko vsakdanjega kruha zaslužiti. Vsi, ki se mislijo izseliti v Ameriko naj toraj pazijo, in preje doma vse uredijo, da ne bo treba siloma se vrniti nazaj, predno bi stopili na Amerikanska tla. Kdor ni popolnoma zdrav, kdor nima vseh udov zdravih, kdor ni mlad, naj nikar ne hodi na pot. Škoda denarja, katerega bi proč vrgel za pot. Jako strogo se postopa tudi v slučajih, ko grede mladoletni otroci k sorodnikom ali prijateljem. Skušnja zadnjih let je pokazala, da si dostikrat kaki strici ali tete naroče iz starega kraja sorodnika, otroka, ki bi naj jim bil v pomoč. Ko so pa taki prišli k njim, so jih preoblejali z delom, jim ne dovolili hoditi v šolo, in jih sploh zlorabljali. Znano je tudi, da so razne kampanije za snaženje črevljev na ta način importovale dečke iz Italije in Grške in jih potem skoro tako imeli kakor sužnje. Zatoraj opozarjamo rojake v Ameriki, in one doma, naj bojo previdni, ako pošiljajo v Ameriko svojega otroka h kakim sorodnikom, ali tukajšnji, ako pošljejo po katerega iz starega kraja, ali, ako so na popotovanju v domovino, pa vzamejo koga seboj. Zlasti v zadnjem slučaju naj bojo previdni, ker si lahko nakopljejo velike sitnosti v New Yorku.

*

Splošne delavske razmere v Ameriki so srednje ugodne. Delo v premogovnikih se lahko dobi v West Virginiji in Minn. Stari Amerikanci tožijo, da ni več tako, kakor je bilo. Zaslužki so skoro polovice manjši, dragina življenja je jako narastla, število delavstva se je pomnožilo. Vendar pa tudi sedaj še ni hudega. Kdor hoče delati in hraniti, se tudi sedaj lahko lepo preživi, mu ni treba stradati ne mesa in ne kruha, tudi kak kozarec se ga vsaki dan lahko privoščijo, pa še kaj na stran

lahko depe. Seveda, kdor hoče delati le za salone, kdor n. pr. potroši samo za pijačo na mesec po \$20—30, ne bo veliko mogel prihraniti.

Glavna prigradnja sedaj je pa na farmah—v poljedelstvu. Kdor je pameten in gleda v prihodnost, da preskrbi svoji družini zagotovljeno prihodnost, gledal bo na to, da si prej ko prej zagotovi svojo farmo. Cene sedaj so še jako primerne in ugodne. Kdor le hoče, tudi le z malimi prihranki, si more jo zagotoviti. Različne dobrodelne družbe pri tem rade pomagajo, da dotičnik ne bo opeharjen. G. Marko Bluth nam je tudi sporočil, da on kot rojak, da vsako garancijo, da so posestva v Krain City, o kateri naselbini smo že nekekrat v našem listu pisali, popolnoma sigurna, da ni prav nič reskirane, ako se posestvo tu kupi.

*

Glede učiteljic, slikarjev, muzikov, i. t. d. dobivamo velikokrat vprašanja za svet. "Šel bi delovat med Slovence v Ameriko, ter bi jim posvetil svoje skromne moči..." tako se navadno začinjajo vsa ta pisma. Jako nam je žal, da moramo pri vsakem takem slučaju odločno odsvetovati. Jako lepo in plemenito je, ako človek posveti svoje zmožnosti koristim in blagru naroda. Toda ne sme pozabiti, da je "primum vivere" kakor pravi latinec, "najprej je ljubi kruhek" kakor pravi Slovenec. Toda tega je pa ravno za take tukaj malo. Učiteljice sploh ne bi mogle dobiti druge službe, kot v kaki slovenski šoli. Toda dvomimo, da bi katera slovenskih šol mogla tako moč dostojno plačati. Redovne učiteljice dobe največ \$25 na mesec. Kako naj se preživi s tem svetna ženska? To je naravnost nemogoče. Potem pa tudi, mi smo v Ameriki. Državni jezik je angleški. Metoda ves ustroj šole, ves zistem, vse je amerikansko.

Tako n. pr. imamo celo rede v spričevalih ob sklepu vsakega meseca drugače: v verouku 95%, v branji 65%, v risanji 100% i. t. d. Toraj

popolnoma nekaj drugega. Dalje teže vse farne šole za tem, da stoje vedno na višji stopinji procentnega znanja, kakor so javne državne šole. Dalje se skuša povsodi, da naredi otroci ob sklepu šole državne skušnje. Vse to onemogoči navadni slovenski učiteljici delovanje, vsaj uspešno delovanje v naših šolah. Zato ne more pričakovati službe slovenska učiteljica, ki ne zna vsaj jako dobro angleščine. Enaka težava je tudi z glasbeniki in slikarji. Imamo tu že slikarje in glasbenike. Toda ni jim postlana pot z rožicami. Z večine imajo težak boj za obstanek. Kdor gre v Ameriko mora biti pripravljen, da bo morda za začetek moral prijeti za vsako delo, tudi za najtežje, da si ohrani življenje. Tekom treh let smo imeli velikrat priliko videti tu barone in grofe, glasbenike, trgovce in učitelje, katerih prva služba pa je bil — hotel, kjer so pomivali posodo za \$3.00 na teden, ali so delali na polju, kosili, sejali, orali i. t. d.

Nasmeh in pogled otroka nista nikdar goljufiga. Laž dečkovih besedi razjasni odkritosrčnost njegovih oči. Laž v nasmehu je zadnja stopinja lažnjika: ni skoro mogoča pred petnajstim letom.

Tomaseo.

Otrok je ljubeznjiva stvar, čistost, priprostost, odkritosrčnost, sladkost, ki lahko izvabi našo ljubezen. Otrok je blagoslov bežji, kateremu strasti še ne vzneimrjajo sladkega spanja. Preprosto srce je, kateremu se vera lahko približa z zaupanjem, ker še ne pozna skrivnih koristi, da bi se ji izogibal in prav lahko ga mehča njen materin glas.

Mons. Dupanloup.

Koliko staršev neubogljivih otrok, so jih imeli, za nepoboljšljive! Toda malenkost: izpremema podnebja, nov glas, srečen ali žalosten dogodek, zlasti pa stanovitna roka in neizpremenljiva ljubezen in obnašanje so učinili večkrat čudovito izpremembo. — Ni otroka, da ne bi bil poboljšljiv. Kdor bi hotel trditi nasprotno, bi mu odgovoril: To je izgovor vzgojitelja, ne pa obtožba gojenca.

Ambrosioli.

VABILO

na

II. LETNI OBČNI ZBOR

Družbe sv. Rafaela za Slovenske Izseltence v New Yorku

ki se bo vršil

V NEDELJO 23. OKTOBRA, 1910

V ŠOLSKI DVORANI CERKVE SV. NIKOLAJA.

— ob 9. uri dopoldne. —

VSPORED:

Ob 9. uri sv. maša za družbenike in družbene namene.

Ob 10. uri Zborovanje.

- a) Predsednik otvori zborovanje z molitvijo.
- b) Branje zapisnika.
- c) Poročilo blagajnika.
- d) Poročilo tajnika.
- e) Volitev novih odbornikov.
- f) Razni nasveti in predlogi v korist in prosep družbe.

Vsi družbeniki se uljudno vabijo k obilni udeležbi.